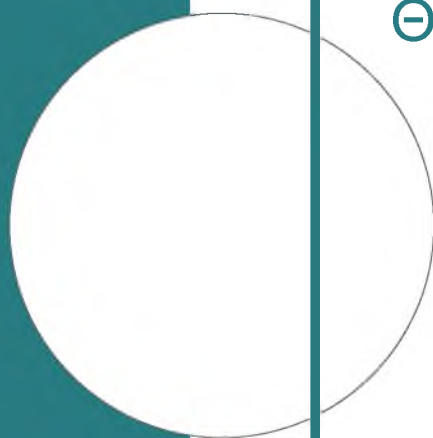

2

ΘΕΣΜΙΚΑ

● 2^η Σύνοδος Προέδρων - Αντιπροέδρων ΤΕΙ

Από 11 έως 13 Μαρτίου 2009 πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα η 2^η Σύνοδος Προέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας για το ακαδημαϊκό έτος 2008 - 2009

Αποτελέσματα της 2^{ης} Συνόδου Προέδρων - Αντιπροέδρων ΤΕΙ

Η 2^η Σύνοδος Προέδρων κατά την διάρκεια των εργασιών της, ασχολήθηκε τόσο με τα τρέχοντα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΤΕΙ, όσο και με άλλα γενικότερα θέματα, όπως αυτό του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Ενιαίας και Δημόσιας Ανώτατης Εκπαίδευσης, με στόχο και την Ακαδημαϊκή ολοκλήρωση των ΤΕΙ ως ουσιαστικώς Πανεπιστημιακά Ιδρύματα.

Η Σύνοδος ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τα αίτια που έχουν δημιουργήσει την πληθώρα των προβλημάτων στα ΤΕΙ, όπως η ανυπαρξία χωροταξικού σχεδιασμού στην ανώτατη εκπαίδευση, η ελλιπής χρηματοδότηση, η άναρχη ίδρυση τμημάτων και παραρτημάτων, οι μεταγραφές και οι επιπτώσεις τους, η βάση του δέκα κλπ. Με έμφαση τονίστηκε από όλους τους συμμετέχοντες των ΤΕΙ, ότι ενώ τα Ιδρύματά μας αδικούνται συστηματικά σε

α. χρηματοδότηση,

β. θέσεις ΕΠ και λοιπών στελεχών στήριξης των διοικητικών, εκπαιδευτικών υπηρεσιών και του ερευνητικού έργου και

γ. στην ανάπτυξη των υποδομών τους, εντούτοις καλούνται να αξιολογηθούν με τα ίδια ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά με τα Πανεπιστήμια. Συγκεκριμένα διατυπώθηκαν οι ακόλουθες προτάσεις, άμεσης εφαρμογής, αλλά και μακροπρόθεσμου χαρακτήρα:

1. Πάγια αιτήματα που εκκρεμούν

➔ **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ** μας και εκπλήρωση κριτηρίων Διασφάλισης της Ποιότητας των ΤΕΙ στην πορεία σύγκλισης με τα Πανεπιστήμια. Συγκεκριμένα:

α **Μαζική** κάλυψη θέσεων ΕΠ, με επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών. Το ΥΠΕΠΘ προκαλεί καθυστερήσεις και προβλήματα.

β **Δραστική** αύξηση χρηματοδότησης των ΤΕΙ, τόσο από τον τακτικό προϋπολογισμό, όσο και από τις δημόσιες επενδύσεις με ενιαίο αλγόριθμο με τα Πανεπιστήμια και σταδιακό κλείσιμο της ψαλίδας μεταξύ των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

γ **Επιτάχυνση** των ρυθμών αξιολόγησης/ διαπίστευσης ακαδημαϊκής επάρκειας των

τμημάτων ΤΕΙ, ως αναγκαίο βήμα για την απονομή σταδιακά των υπολειπόμενων ακαδημαϊκών χαρακτηριστικών.

Άλλωστε, η Αξιολόγηση / διαπίστευση είναι αναγκαία και για όλα τα νέα Τμήματα Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

- ➔ **Ο ΤΕΤΡΑΕΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ** και η σύναψη συμφωνιών με το ΥΠΕΠΘ εμπεριέχει πτυχές ανάπτυξης σε υποδομές, σε επιστημονικά, τεχνικά και διοικητικά στελέχη και λοιπό προσωπικό, σε καινοτομίες, καθώς και στην επίτευξη μεγεθών για την παροχή εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου.

Το ΥΠΕΠΘ πρέπει λοιπόν να υιοθετήσει την ουσία για τα τετραετή Αναπτυξιακά Προγράμματα και να δεσμευθεί για την προσπάθεια υλοποίησής τους και όχι απλά να μας ζητά να υπογράψουμε αυξημένους κατά 4% προϋπολογισμούς.

- ➔ **ΑΜΕΣΗ ΕΚΔΟΣΗ** των υπολειπόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων με περιεχόμενο αντίστοιχο των προγραμμάτων σπουδών των τμημάτων τους, χωρίς διαφοροποιήσεις από τα αντίστοιχα Πανεπιστημιακά.

Τα πτυχία ΤΕΙ και Πανεπιστημίων με ισόχρονες σπουδές πρέπει να έχουν την ίδια ακαδημαϊκή και επαγγελματική αξία, αφού αυτή είναι η αρχή σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο.

Η Σύνοδος απαιτεί, να γίνει γνωστό σε κάθε αρχή, ότι τα Πτυχία ΤΕΙ και Πανεπιστημίων που βασίζονται σε ισόχρονες σπουδές πρέπει να είναι ισότιμα και αντίστοιχα.

- ➔ **ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** για την έρευνα στα ΤΕΙ, όχι μόνον με τον “Αρχιμήδη” και άμεση προκήρυξη αυτής της δράσης, αλλά και με νέες που προωθούν την Επιστημονική Έρευνα και τις καινοτομίες.

2. Σε εναρμόνιση με την απόφαση της προηγούμενης Συνόδου στη Λάρισα, η 2^η Σύνοδος ξεκινά τη σχεδίαση της διαδικασίας μετεξέλιξης των ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια και ζητά από την Πολιτεία:

- ➔ **ΨΗΦΙΣΗ** ενός ενιαίου Νόμου για τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ.

- ➔ **ΝΑ ΔΙΑΤΥΠΩΘΟΥΝ** μεταβατικές διατάξεις για την άμεση έγκριση και συνέχιση των ΠΜΣ, έως ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης των τμημάτων. Ειδικότερα για την παρούσα κατάσταση όταν ένα Τμήμα έχει καταθέσει την Εσωτερική Αξιολόγηση, να μπορεί να λειτουργήσει και ΠΜΣ.

- ➔ **ΝΑ ΕΙΣΑΧΘΕΙ** τροπολογία για τη δυνατότητα απονομής Διδακτορικού Διπλώματος από τα ΤΕΙ, εφόσον “διαπιστώνεται εκάστοτε ότι ικανοποιούνται τα ίδια κριτήρια και προϋποθέσεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια” ή “διατυπωθούν από το κατάλληλο αρμόδιο όργανο (π.χ. ΕΣΥΠ)” ή “ολοκληρώσει τις διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης επιτυχώς”.

- ➔ **Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ** των ΤΕΙ ως Πανεπιστήμια να γίνει με διαδικασίες και σχέδιο που θα εγκρίνει μία επόμενη Σύνοδός μας.

Πρέπει να προωθηθούν άμεσα νομοθετικά μέτρα καθώς η αναγνώριση Κολλεγίων θα στρεβλώσει το Εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά και τα ίδια τα ΑΕΙ και την Περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Κρίθηκε σκόπιμο να δημιουργηθεί μία μεικτή επιτροπή Πρυτάνεων - Προέδρων για να εισηγηθεί επί του θέματος.

- ➔ **ΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΙ** το ΥΠΕΠΘ άμεσα, μεικτές επιτροπές, τις οποίες θα υποδείξουν οι Σύνοδοι Πρυτάνεων - Προέδρων για τα ζητήματα ενιαίας αντιμετώπισης, π.χ. οικονομικά, ανάπτυξη, έρευνα, κλπ.

3. Σειρά προτάσεων

για την αντιμετώπιση στρεβλώσεων

- ➔ **ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ** οι μεταγραφές και να δοθούν οικονομικά κίνητρα στους σπουδαστές, ώστε να παραμείνουν στα τμήματα εισαγωγής τους.

- ➔ **ΝΑ ΜΗΝ ΕΓΚΡΙΘΟΥΝ** ή προωθηθούν προτάσεις νέων τμημάτων ή παραρτημάτων από τις συνελεύσεις των ΤΕΙ μέχρι το 2012, εκτός εάν

τεκμηριώνεται η πρόταση με βάση κριτήρια που θα δεσμευθούν και από κοινή συνεδρίαση - προς το παρόν - ΣΑΤΕ, ΣΑΠΕ.

- ➔ **ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ** η βάση του 10 στο 50% της υψηλότερης επιτευχθείσας βαθμολογίας στο αντίστοιχο τμήμα (δεν είναι ομόφωνη).

4. Προτάσεις για μελέτη σοβαρών θεμάτων μακροπρόθεσμα

- ➔ **ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ** ενιαίος φορέας ακαδημαϊκής πιστοποίησης για όλη την ανώτατη εκπαίδευση.
- ➔ **ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ** το σχετικό τμήμα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης του ΕΣΥΠ του Ν. 2327/95.
- ➔ **ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ** φορέας προώθησης, πιστοποίησης και αξιολόγησης της έρευνας.

➔ **ΝΑ ΙΔΡΥΘΟΥΝ** νέοι επαγγελματικοί φορείς - ινστιτούτα για τους πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης ανά σχολή που θα κατοχυρώνει την ποιότητα του επαγγελματικού έργου και θα απονέμει τα εκπαιδευτικά δικαιώματα και την άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος.

Στις εργασίες παρευρέθηκε ο Υπουργός Παιδείας κ. **Α. Σπηλιωτόπουλος** και οι Πρυτάνεις κ.κ. **Κ. Μουτζούρης, Σ. Κουμπιάς και Π. Σιαφαρίκας**.

Στη σύνοδο αυτή οι Αντιπρόεδροι του ΤΕΙ Αθήνας κ.κ. **Μ. Μπρατάκος και Ι. Χάλαρης** ανέπτυξαν, εκτός των απόψεών τους για τα παραπάνω θέματα, ειδικότερες εισηγήσεις για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ καθώς και για την ορθολογικότερη αντιμετώπιση των διαδικασιών αξιολόγησης των ΤΕΙ.

● Προτάσεις της Διοίκησης του ΤΕΙ Αθήνας στη Σύνοδο Προέδρων στην Πάτρα

Όπως είναι γνωστό, πάγιο αίτημα των ΤΕΙ τα τελευταία χρόνια είναι να κλείσει η οικονομική ψαλίδα των ΤΕΙ σε σχέση με τα Πανεπιστήμια, τόσο σε επίπεδο τακτικού προϋπολογισμού όσο και σε επίπεδο Δημοσίων Επενδύσεων. Δυστυχώς, όπως έχουν διαμορφωθεί τα οικονομικά στοιχεία οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια τα ΤΕΙ σε μαρασμό.

Πώς είναι δυνατόν η πολιτεία να κάνει λόγο για αναβάθμιση των Ιδρυμάτων μας μέσω κοινής νομοθεσίας με τα Πανεπιστήμια, όταν η ίδια ευνοεί την υποβάθμιση των ΤΕΙ σε όλους τους τομείς; Αυτή τη στιγμή η σχέση μεταξύ ΤΕΙ και Πανεπιστημίων, τόσο σε επίπεδο Τακτικού Προϋπολογισμού όσο και σε επίπεδο Δημόσιων Επενδύσεων, είναι 1 προς 5. Είναι τουλάχιστον αδιανόητο να αναμένεται από τα Ιδρύματά μας να προσφέρουν έργο εφάμιλλο των Πανεπιστημίων υπό αυτές τις συνθήκες.

Στον τομέα των λειτουργικών δαπανών υπάρχει για το 2009 μία αύξηση της τάξης του 4% όση και στα Πανεπιστήμια, γεγονός που σημαίνει ότι σε μία τετραετία θα έχει διευρυνθεί ακόμη περισσότερο η διαφορά τους. Στις Δημόσιες Επενδύσεις των οποίων τα κονδύλια αφορούν σε έργα και εξοπλισμό, τα ΤΕΙ επιχορηγούνται περίπου με 110 εκατ. ευρώ σε σχέση με τα Πανεπιστήμια τα οποία επιχορηγούνται με 460 εκατ. ευρώ. Συνεπώς, μέσα στη διάρκεια της τετραετίας τα ΤΕΙ δε δύνανται να κατασκευάσουν νέες εγκαταστάσεις και να αγοράσουν νέο εξοπλισμό, με αποτέλεσμα τη διαιώνιση του καθεστώτος υποβάθμισής τους.

Μήπως λοιπόν πρόκειται για ενορχηστρωμένη

ενέργεια που στοχεύει στον αφανισμό τους; Άλλωστε ο τακτικός προϋπολογισμός είναι αμελητέος, με συνέπεια να μην μπορεί να προσφέρει χρήματα για επενδύσεις. Δεδομένου ότι βρισκόμαστε στην Πάτρα, θα αναφέρουμε ένα παράδειγμα σε σχέση με το ΤΕΙ Πάτρας. Το ίδρυμα έχει ετήσιο τακτικό προϋπολογισμό 10.200.000 € με τα οποία καλείται να πληρώσει 4.100.000 € για δαπάνες έκτακτου ΕΠ, 1.500.000 € για αγορά βιβλίων και με το υπόλοιπο ποσό των 4.600.000€ να καλύψει τις λειτουργικές του δαπάνες, δηλαδή λογαριασμούς ΔΕΗ, ΟΤΕ, νερού, ταξίδια, εκδρομές, σημειώσεις, στέγαση, αναλώσιμα, εξοπλισμό, συντηρήσεις κτιρίων και κτιριακών εγκαταστάσεων κτλ.

Τη δυσάρεστη αυτή κατάσταση περιπλέκουν ακόμη περισσότερο οι δύο ανεξάρτητοι κωδικοί που δημιουργήθηκαν από το Υπουργείο για τους ωρομισθίους και τα βιβλία αντίστοιχα, περιορίζοντας σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργικές δαπάνες. Φαίνεται πως τα ΤΕΙ καλούνται να πληρώσουν το βαρύτερο τμήμα κάθε νομοθετικής απόπειρας του ΥΠΕΠΘ.

Τον προηγούμενο μήνα προσκληθήκαμε στο Υπουργείο Παιδείας για να συζητήσουμε το θέμα των προϋπολογισμών. Η εντύπωση που εμείς αποκομίσαμε, αλλά θεωρώ και η δική σας, ήταν ότι συζητούσαμε για τον προϋπολογισμό του 2009. Αυτό τουλάχιστον ισχυρίστηκαν οι υπηρεσιακοί παράγοντες. Μόλις σήμερα μάθαμε ότι ετοιμάζεται κοινή απόφαση για την υπογραφή τετραετούς προγραμματισμού με ετήσια αύξηση 4%, γεγονός που μεταφράζεται σε επιδείνωση της ήδη άσχημης υφιστάμενης κατάστασης.

Όταν ψηφίστηκε ο νόμος για τον τετραετή

προγραμματισμό, όλα τα ΤΕΙ το δέχτηκαν με ικανοποίηση αλλά και σκεπτικισμό, διότι, ενώ θεωρητικά αποτελεί ένα σωστό μέτρο, στην πράξη είναι ανεφάρμοστο λόγω έλλειψης των απαραίτητων οικονομικών πόρων. Τα γεγονότα που ακολούθησαν δικαίωσαν τις ανησυχίες μας. Αρχικά το ΥΠΕΠΘ μας κοινοποίησε τα κριτήρια, με τα οποία θα έπρεπε να καταρτίσουμε τον τετραετή προγραμματισμό. Βάσει των κριτηρίων αυτών ο προϋπολογισμός των ιδρυμάτων μας ανήλθε σε πολύ υψηλά επίπεδα, κάτι που ήταν αναμενόμενο και ανταποκρινόταν στις πραγματικές τους ανάγκες. Το επιχείρημα αυτό μάλιστα διευκόλυνε την καθολική ψήφισή τους από τις Συνελεύσεις των ΤΕΙ, κάτι που σε άλλη περίπτωση θα ήταν αδύνατο. Στη συνέχεια αποδείχτηκε ότι το ΥΠΕΠΘ δεν είχε τη δυνατότητα να καλύψει αυτούς τους προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να αποσύρει τα κριτήρια και σήμερα να συζητείται ετήσια αύξηση ύψους 4%!

Άραγε ποιος Πρόεδρος ΤΕΙ θα υπέγραφε, υπό αυτές τις συνθήκες, τον τετραετή προϋπολογισμό, γνωρίζοντας μάλιστα εκ των προτέρων ότι με τον τρόπο αυτό καταδικάζει το ίδρυμά του σε μαρασμό;

Άλλη μια απόδειξη της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων μας από μέρους του ΥΠΕΠΘ, είναι ότι δεν ενέταξε στον προϋπολογισμό του 2009 την έκτακτη επιχορήγηση των 2 εκατ. ευρώ που διένειμε πρόσφατα στα ΤΕΙ.

Η διαρκώς αυξανόμενη οικονομική δυσπραγία αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός. Δεν θα πρέπει όμως να αποτελεί άλλοθι για όλα τα κακώς κείμενα. Γιατί άραγε να μην ενισχυθούν τα ΤΕΙ έναντι των Πανεπιστημίων, τα οποία ήδη βρίσκονται πολύ καλύτερη οικονομική κατάσταση δεδομένου ότι οι δαπάνες του έκτακτου ΕΠ και των βιβλίων καλύπτονται από κονδύλια του Υπουργείου;

Το ΥΠΕΠΘ όφειλε να επιδείξει καλή πρόθεση έναντι των ΤΕΙ, διότι και αυτά πάντοτε

επιδείκνυαν καλή πρόθεση, και να φροντίσει μέσα στην τετραετία να μειώσει την οικονομική διαφορά μεταξύ ΤΕΙ και Πανεπιστημίων και όχι να τη διευρύνει.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να κάνουμε κι εμείς την αυτοκριτική μας και να αναλάβουμε το μέρος της ευθύνης που μας ανήκει, διότι τίποτε από όλα αυτά δε θα είχε συμβεί, εάν εμείς οι ίδιοι δεν το είχαμε επιτρέψει, εάν εμείς οι ίδιοι είχαμε επιδείξει περισσότερη υπευθυνότητα και εάν είχαμε αποφύγει άστοχους χειρισμούς. Υπάρχουν ΤΕΙ, τα οποία δεν έλαβαν την πρώτη δόση 35% του προϋπολογισμού του 2009, διότι δεν είχαν φροντίσει να στείλουν στις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες όλα τα απαραίτητα έγγραφα. Αυτό δε θα μπορούσε παρά να χαρακτηριστεί ως αποκορύφωμα ανευθυνότητας και επιπλέον δίνει αφορμή στο Υπουργείο να μη λαμβάνει σοβαρά υπόψη το αίτημά μας να γίνουμε Πανεπιστήμια αμέσως.

Υπό το φως όλων αυτών των δυσάρεστων εξελίξεων **τα αιτήματά μας διαμορφώνονται ως εξής:**

1 Με την εφαρμογή του τετραετούς προγραμματισμού, ζητούμε την αύξηση του τακτικού προϋπολογισμού κατάέτος, ώστε σε μια τετραετία να έχει ελαχιστοποιηθεί οικονομική διαφορά μεταξύ ΤΕΙ και Πανεπιστημίων.

2 Η αύξηση του προϋπολογισμού των Δημοσίων Επενδύσεων να είναι αντίστοιχη αυτής των Πανεπιστημίων.

3 Να εφαρμοστεί άμεσα ο αλγόριθμος, που ισχύει ήδη στα Πανεπιστήμια, για το σύνολο του Προϋπολογισμού ώστε να υπάρξει δίκαιη κατανομή των πιστώσεων.

4 Κανένα ΤΕΙ να μην υπογράψει τον τετραετή προγραμματισμό, ο οποίος υποβαθμίζει ακόμη περισσότερο τα Ιδρύματά μας, εάν πρώτα δε ληφθεί μέριμνα από το ΥΠΕΠΘ για την άμεση διευθέτηση όλων των ανωτέρω ζητημάτων.

● Επαγγελματικά δικαιώματα πτυχιούχων - διπλωματούχων ΑΕΙ και Επαγγελματικοί Φορείς, Επιμελητήρια*

Ανυπάρχει ένα ζήτημα στα ΤΕΙ, που μόνο ηλεκτρική του αναφορά δημιουργεί θλίψη, είναι αυτό των **επαγγελματικών δικαιωμάτων**. Επί 25 χρόνια η Πολιτεία κωφεύει στις συνεχείς διαμαρτυρίες και τις διαρκώς αυξανόμενες φωνές αποφοίτων και σπουδαστών, καθηγητών και Διοικήσεων των ΤΕΙ, για την αδικία που συντελείται από μέρους της, να μην κατοχυρώνει το δικαίωμα της εργασίας σε ειδικότητες των ΤΕΙ. Η "νέα οικονομία της γνώσης", την οποία συμφώνησαν το 2000 οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Λισσαβόνα σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα, εξακολουθεί να αποτελεί στρατηγικό της στόχο, ο οποίος όμως με την εμφανισθείσα παγκόσμια οικονομική κρίση δε φαίνεται να ολοκληρώνεται εντός του προγραμματισμένου 2010. Βασικός στόχος της Ε.Ε. αποτελεί η ανάδειξη της μέχρι το 2010, ως της πλέον σημαντικής και δυναμικής οικονομίας της γνώσης παγκοσμίως, με σταθερή οικονομική ανάπτυξη που να διασφαλίζει καλύτερες συνθήκες εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει πρωτοβουλίες ριζικών μετασχηματισμών στην οικονομία αλλά και στη υιοθέτηση ανάλογων προγραμμάτων για την κοινωνική ευημερία και τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών της. Μέσα σε αυτό το Ευρωπαϊκό "γίγνεσθαι" η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει κάποιες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την επίλυση των προβλημάτων

Πανεπιστημίων και ΤΕΙ (Ν. 2916/2001, 2909/2001, 3404/2005, 3374/2005, 3549/2007, 3653/2008) με καθυστέρηση δεκαετίας, ενώ το 2010 θα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει την εκπαιδευτική της μεταρρύθμιση σχετικά με την **αξιολόγηση των ιδρυμάτων, την αλλαγή των προγραμμάτων σπουδών, το σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων, τα μαθησιακά αποτελέσματα, το παράρτημα διπλώματος και το εθνικό πλαίσιο προσόντων**.

Περιεχόμενα σπουδών των Τμημάτων

Το ΥΠΕΠΘ καθόρισε σε ΦΕΚ τα περιεχόμενα σπουδών όλων των Τμημάτων ΤΕΙ (συνολικά 195 τμήματα). Καθόρισε δηλαδή το profile του αποφοίτου ως πρώτο βήμα, καθ' όσον αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ακολουθούμενη διαδικασία έκδοσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Ο απόφοιτος ΤΕΙ κατά τη διάρκεια των σπουδών του αποκτά ένα σύνολο εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων και δεξιοτήτων που τον καθιστούν ικανό να εκτελέσει μια σειρά από δραστηριότητες του γνωστικού του αντικειμένου. Οι εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις που αποκτούν οι πτυχιούχοι ΤΕΙ και η αναγνώριση και καταξίωσή τους, ως επιστημονικό στελεχιακό δυναμικό σε επιχειρήσεις και φορείς του Δημόσιου Τομέα

*Ομιλία του Μ. Μπρατάκου, Αντιπροέδρου του ΤΕΙ-Α στη 2^η Σύνοδο Προέδρων-Αντιπροέδρων ΤΕΙ (Πάτρα, 11-13 Μαρτίου 2009)

γίνεται καταφανής από την απορρόφησή τους. Μελέτη της Οριζόντιας Δράσης 10 Γραφείων Διασύνδεσης των ΤΕΙ με επιστημονικό υπεύθυνο τον ομιλούντα έδειξε ότι για 5000 αποφοίτους των ετών 1997-2001 (εννέα κατηγοριών ειδικοτήτων) ο μέσος όρος απασχόλησης ανέρχεται στο 89% και οι άνεργοι και άεργοι στο 7 και 4% αντίστοιχα. Αυτή η “περιορισμένη ανεργία” των αποφοίτων ΤΕΙ σε σχέση με τους αποφοίτους Πανεπιστημίων που φθάνει το 20% δεν οφείλεται σε κάποια **αναντιστοιχία των μορφωτικών εφοδίων** των αποφοίτων ΤΕΙ προς τις λεγόμενες **ανάγκες των επιχειρήσεων**, αλλά από το γεγονός ότι, οι όποιες νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται είναι πολύ λιγότερες από την αύξηση του βαθμού απασχόλησης στον ενεργό πληθυσμό της χώρας. Δεν είναι λοιπόν **οι ικανότητες** που λείπουν από την υπάρχουσα αγορά εργασίας, αλλά οι επενδύσεις που θα δημιουργούσαν επαρκείς θέσεις απασχόλησης. Η αναντιστοιχία αυτή επιτείνεται από την ολιγωρία που έχει δείξει η πολιτεία, όλα τα προηγούμενα χρόνια, από τη μη έκδοση των επαγγελματικών δικαιωμάτων σειράς ειδικοτήτων των ΤΕΙ. Το ΥΠ.Ε.Π.Θ θα έπρεπε σύμφωνα με το Ν. 1404/1983 άρθρο 25 παρ. β, γ, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 6 παρ.ββ του Ν. 2916/2001, να έχει εκδώσει Προεδρικά Διατάγματα σχετικά με τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων της κάθε ειδικότητας “έξι μήνες πριν από την αποφοίτηση των πρώτων σπουδαστών ΤΕΙ για τις υπάρχουσες ειδικότητες, και προκειμένου για νέες ειδικότητες, ταυτόχρονα με τη δημιουργία τους ή με την ίδρυση αντίστοιχων Τμημάτων” (άρθρο 25).

Παρά ταύτα, 26 χρόνια μετά την ίδρυση των ΤΕΙ το θέμα της μη έκδοσης των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων για 25 ειδικότητες συνεχίζεται με τεράστιες συνέπειες για τους πτυχιούχους ΤΕΙ καθώς αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα στην άσκηση του επαγγέλματός τους. Την

ίδια στιγμή που απόφοιτοι άλλων Ιδρυμάτων τριετούς διάρκειας σπουδών λαμβάνουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος αντίστοιχη με αυτή των αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων και εντάσσονται στο Δημόσιο στην κατηγορία Π.Ε.

Το ιστορικό των επαγγελματικών δικαιωμάτων

Συνολικά στα ΤΕΙ λειτουργούν 92 ειδικότητες. Από το 1989 έως το 2004 εκδόθηκαν τα Π.Δ. για τα επαγγελματικά δικαιώματα 50 ειδικοτήτων Τμημάτων των ΤΕΙ. Από το 2005 μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί σε ΦΕΚ τα επαγγελματικά δικαιώματα 21 ειδικοτήτων και έχει το ΣΑΤΕ γνωμοδοτήσει για τις υπόλοιπες 21 ειδικότητες. Για τις ειδικότητες αυτές έχουν συνταχθεί τα σχέδια των Π.Δ., έχουν υπογραφεί από τον αρμόδιο Υφυπουργό Παιδείας κ. Ταλιαδούρο και έχουν αποσταλεί στα συναρμόδια Υπουργεία (ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Υπουργείο Ανάπτυξης). Αναμένεται η υπογραφή τους και η αποστολή τους στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Το μεγάλο αγκάθι όμως που εξακολουθεί να ταλαιπωρεί πάνω από 12.000 επαγγελματίες Τεχνολόγους Μηχανικούς των ΤΕΙ είναι η ακύρωση διατάξεων του Π.Δ. 318/94, που αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των Τμημάτων:

- ✓ Πολιτικών Έργων Υποδομής
- ✓ Πολιτικών Δομικών Έργων
- ✓ Τοπογραφίας
- ✓ Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας.

Τον Αύγουστο του 2006 το ΣΑΤΕ γνωμοδότησε (ύστερα από 11 συζητήσεις άτυπων και τυπικών επιτροπών) για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Τμημάτων αυτών. Τα σχέδια των Π.Δ., ενώ έχουν υπογραφεί εδώ και αρκετούς μήνες από τον Υφυπουργό Παιδείας και έχουν προωθηθεί για υπογραφή στο ΥΠΕΧΩΔΕ, ο συναρμόδιος Υπουργός καθυστερεί να τα υπογράψει, αφήνοντας χιλιάδες ελεύθερους επαγγελματίες

βορά στις διαθέσεις και κάθε λογής ερμηνείες των Πολεοδομικών Γραφείων.

Ποιά είναι σήμερα η ακριβής κατάσταση των επαγγελματικών δικαιωμάτων;

Από τη μέχρι τώρα ανάλυση γίνεται αντιληπτό ότι το θέμα των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων δεν έχει “κλείσει” ακόμα. Απομένουν 25 ειδικότητες Τμημάτων ΤΕΙ για τις οποίες τα συναρμόδια υπουργεία καθυστερούν να υπογράψουν τα σχετικά σχέδια Π.Δ. και συνεπώς δεν έχουν σταλεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας για να ολοκληρωθεί η έκδοσή τους.

Επίσης μια σειρά παρεμβάσεων από διάφορα Υπουργεία έχει δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην άσκηση του επαγγέλματος Πτυχιούχων διαφόρων κλάδων, π.χ. η μεταφορά της Κοινοτικής Οδηγίας 2002/9/EK στο νομοθετικό πλαίσιο της χώρας αποκλείει τους πτυχιούχους ΤΕΙ από τις διαδικασίες ενεργειακής βαθμονόμησης και πιστοποίησης κτιρίων. Επίσης βρίσκονται σε ισχύ οι διατάξεις του Ν.1666/86 σύμφωνα με τις οποίες, οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αν και έχουν την ειδικότητα του βοηθού οδοντοτεχνίτη, εξομοιώνονται με τον οδοντοτεχνίτη ανωτάτης εκπαίδευσης, όπως είναι ο απόφοιτος ΤΕΙ. Ακόμη Επαγγελματικά Δικαιώματα Πτυχιούχων των Γεωτεχνικών Τμημάτων καταπατώνται (ΥΠ.Α.Α.Τρ και ΥΠΕΧΩΔΕ) ή και αναιρούνται από το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., γεγονός που έκανε τους συλλόγους των αποφοίτων να ζητούν με προσφυγή τους στο Συμβούλιο Επικρατείας την ακύρωση του Π.Δ. 344 που τους αποκλείει από οποιαδήποτε δραστηριότητα ελεύθερης και αυτόνομης άσκησης επαγγέλματος. Ανάλογα συμβαίνουν με τους Πτυχιούχους τμημάτων της Φυσικοθεραπείας και τους καθηγητές Φυσικής Αγωγής. Και δεν είναι μόνον τα προβλήματα τα προερχόμενα εκ της ημεδαπής, υπάρχουν κι άλλα!!

Έρχεται η απόφαση του Διεθνούς Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου C-274/05 που υποχρεώνει την Ελλάδα να αναγνωρίσει κατά τον ορισμό της οδηγίας 89/48 τα διπλώματα που χορηγούνται από Πανεπιστήμια άλλων κρατών μελών, όταν οι σπουδές, μετά το πέρας των οποίων απονέμονται τα διπλώματα αυτά, έχουν πραγματοποιηθεί σε **ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα** εγκατεστημένο στην Ελλάδα. Παράλληλα, αφού έχει το δικαίωμα να ασκεί νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε ένα κράτος μέλος της Ε.Ε., αυτό είναι επαρκές για **την άσκηση του ίδιου αυτού επαγγέλματος στα λοιπά κράτη μέλη**. Τα δε “αντισταθμιστικά μέτρα”, που περιγράφονται στην οδηγία (πρακτική άσκηση προσαρμογής, δοκιμασία επάρκειας με επιλογή του αιτούντα) μόνο γέλιο μπορούν να προκαλέσουν.

Ας θυμηθούμε και το **Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων** (European Framework of Qualifications, EFQ) το οποίο θα αποτελέσει ένα διαβατήριο για τους νέους με όλες τις γνώσεις που έχουν λάβει από **διάφορες δομές της εκπαίδευσης** και θα τους δίνει **ουσιαστικά επαγγελματικά δικαιώματα** σε όλο τον χώρο της Ενωμένης Ευρώπης. Το βασικό στοιχείο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) είναι τα οκτώ επίπεδα αναφοράς, τα οποία περιγράφουν τι γνωρίζει, τι καταλαβαίνει και τι μπορεί να κάνει ο εκπαιδευόμενος - δηλαδή τα “μαθησιακά αποτελέσματα” - ανεξάρτητα από το σύστημα στο πλαίσιο του οποίου αποκτήθηκε ένα συγκεκριμένο προσόν. Τα οκτώ επίπεδα καλύπτουν το πλήρες φάσμα προσόντων, από αυτά που αποκτώνται στο τέλος της **υποχρεωτικής εκπαίδευσης**, μέχρι αυτά που αποκτώνται στο **ανώτατο επίπεδο πανεπιστημιακής** και ενδοϋπηρεσιακής / ενδοεπιχειρησιακής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η Ελλάδα έχει δεσμευτική υποχρέωση έως το 2007 να προετοιμάσει ένα Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Το γενικό σχέδιο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θα συνδέσουν τα εθνικά τους

συστήματα προσόντων με το ΕΠΠ (έως το 2009). Δηλαδή το ΕΠΠ θα λειτουργεί σαν ένα είδος μηχανισμού μετατροπής που θα αποσαφηνίζει τη σχέση μεταξύ προσόντων και διαφορετικών συστημάτων. Με τον τρόπο αυτό οι πολίτες και οι εργοδότες θα μπορούν να χρησιμοποιούν το ΕΠΠ ως εργαλείο αναφοράς για να συγκρίνουν τα επίπεδα προσόντων διαφορετικών χωρών και διαφορετικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, π.χ. επαγγελματικής κατάρτισης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Προτεινόμενα μέτρα

Οι πρόσφατες Ευρωπαϊκές εξελίξεις (οδηγία 2005/36, & συστάσεις 2006/143, 2006/962) καθιστούν αναγκαία μια σειρά από μέτρα που έχουν να κάνουν με την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων - προσόντων που συνδέει την εκπαίδευση με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας με κριτήρια που προσδιορίζονται με σαφήνεια και χαρακτηρίζονται από διαφάνεια. Ωστόσο στο κρίσιμο σημείο που σήμερα βρίσκονται τα ΤΕΙ μετά την αναγνώριση από την Ε.Ε των διπλωμάτων που χορηγούν τα Κολλέγια με σπουδές που πραγματοποιούνται στο “πλαίσιο συμφωνιών επικυρώσεως” της γνωστής δικαιόχρησης (2008/3696), αυτό που μπορεί να γίνει είναι η ταυτόχρονη διαχείριση του θέματος σε δύο φάσεις:

Σε πρώτη φάση άμεσα και με μεγάλη καθυστέρηση ετών, το ΥΠΕΠΘ ως καθ' ύλην αρμόδιο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για τον καθορισμό του πλαισίου άσκησης επαγγέλματος, δηλαδή για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα, εφ' όσον έχει τη γνώμη του ΣΑΤΕ **πρέπει να πιέσει τα συναρμόδια Υπουργεία** να συνυπογράψουν τα σχέδια των Π.Δ. που απέμειναν και να τα στείλει άμεσα στο Συμβούλιο της Επικρατείας για να ολοκληρωθεί η έκδοσή τους σε ΦΕΚ. Αποτελεί μια από τις σοβαρότερες εκκρεμότητες του Υπουργείου

Παιδείας έναντι των ΤΕΙ που αφορά χιλιάδες πτυχιούχους και φοιτητές των ΤΕΙ. Με το κλείσιμο των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων των ειδικοτήτων αυτών διασφαλίζεται πλέον η ισότιμη πρόσβαση των νέων ανθρώπων στην εκπαίδευση και εργασία απομονώνοντας, τα από πολλές δεκαετίες οργανωμένα, πολλάκις συντηχιακά συμφέροντα υπό μορφή φορέων ή επιμελητηρίων, που παρεμποδίζουν με κάθε μέσο την παραγωγική και τεχνολογική ανάπτυξη της χώρας εν ονόματι των στενών επαγγελματικών και οικονομικών συμφερόντων των μελών τους.

Σε δεύτερη φάση απαιτείται η δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου, από μέρους της Πολιτείας, που θα καθορίζει τους όρους και τις προδιαγραφές λειτουργίας των Συλλόγων των Πτυχιούχων ΤΕΙ ανά Σχολή, υπό μορφή **Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου** με οργανωτική δομή **Επιστημονικών Επιμελητηρίων**. Κάθε Επιστημονικό Επιμελητήριο Πτυχιούχων θα συνεργάζεται μόνο με το αντίστοιχο Υπουργείο που καλύπτει τις ειδικότητες του επιμελητηρίου και θα εκδίδει

- α.** τα επαγγελματικά δικαιώματα και αρμοδιότητες και
  - β.** την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος,
- ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχει νομικά τους τίτλους σπουδών και έτσι να διασφαλίζει την αξιοπιστία τους και την ωφελιμότητά τους στο κοινωνικό σύνολο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η νομοθετική ρύθμιση (Ν.3599/2007) που έγινε πρόσφατα με τους συλλόγους των Πτυχιούχων Φυσιοθεραπευτών και Νοσηλευτών. Στο σημείο αυτό θα ήταν ασέβεια προς τους αποφοίτους και σπουδαστές των ΤΕΙ να μην καταδικάσουμε τη στάση του ΤΕΕ που ούτε λίγο ούτε πολύ “επιζητεί την επανεξέταση των Π.Δ. που έχουν εκδοθεί για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Πτυχιούχων ΤΕΙ”.

● Σύσκεψη των Προέδρων των ΕΕ&Ε

ΣΤΙΣ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009 στην Πάτρα και στα πλαίσια της 2^{ης} Συνόδου Προέδρων και Αντιπροέδρων ΤΕΙ, πραγματοποιήθηκε **σύσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών Εκπαίδευσης και Ερευνών**. Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν τα παρακάτω:

- ➔ **Ανασκόπηση έργων Ε.Π.** “Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση” της 3^{ης} Προγραμματικής Περιόδου (κλείσιμο, προβλήματα, απένταξη έργων, επιμερισμός τόκων).
- ➔ **Προγραμματισμός**, προοπτικές, προκηρύξεις νέων έργων για τη νέα προγραμματική περίοδο.

Στη συνάντηση παρευρέθη ο νέος Ειδικός Γραμματέας ΕΠΕΔΒΜ κ. **Ε. Κοντογιάννης** και συμμετείχαν με εισηγήσεις ο Προϊστάμενος ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ* κ. **Β. Τσαγιάννης**, η Υπεύθυνη Μονάδας Β2 κ. **Ζ. Μητσιάκη** και η Υπεύθυνη Μονάδας Β3 κ. **Ε. Κεχρή**. ☑

*ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος “Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση”

Στις 10 Φεβρουαρίου 2009 πραγματοποιήθηκε συνάντηση των Προέδρων των ΤΕΙ της χώρας με τον νέο Υπουργό Παιδείας, κ. Α. Σπηλιοτόπουλο και συζητήσαν θέματα που αφορούν τα ΤΕΙ. Ο Πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας κ. Δ. Νίνος παρέδωσε την επιστολή που ακολουθεί:

- 1 -

Αιγάλεω, 10 Φεβρουαρίου 2009

Κύριε Υπουργέ,

Τα ΤΕΙ της χώρας καλύπτουν αριθμητικά ένα μεγάλο τμήμα της ανωτάτης εκπαίδευσης, τουλάχιστον ίσο αυτού των Πανεπιστημίων. Συγκεκριμένα, εκπροσωπούν περίπου 300.000 σπουδαστές και 10.000 Εκπαιδευτικό, Διοικητικό και Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό.

Σκοπός της σημερινής μας συνάντησης είναι να σας παρουσιάσουμε μια πλήρη και κυρίως αντικειμενική εικόνα της κατάστασης που επικρατεί σήμερα στα Ιδρύματα που εκπροσωπούμε δίνοντας έμφαση στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Η άμεση επίλυσή τους θα μας επιτρέψει αφενός να προσφέρουμε στους σπουδαστές μας ανώτατη τεχνολογική εκπαίδευση πολύ υψηλού επιπέδου και αφετέρου να προσεγγίσουμε τους επιμέρους στόχους μας.

A. Οικονομικά Θέματα

Αναγνωρίζουμε ότι το ιδιαίτερα αντίξοο οικονομικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί λόγω της γενικότερης κρίσης που επικρατεί σε παγκόσμιο επίπεδο δεν αφήνει περιθώρια για γενναίες επιχορηγήσεις. Εντούτοις θεωρούμε ότι θα πρέπει από μέρους σας να υπάρξει μέριμνα ώστε να μην υφίσταται τόσο έντονη διαφοροποίηση μεταξύ ΤΕΙ και Πανεπιστημίων, τόσο σε επίπεδο τακτικού προϋπολογισμού όσο και σε επίπεδο Δημόσιων Επενδύσεων.

Η σχέση του τακτικού προϋπολογισμού των ΤΕΙ σε αντιπαράθεση με τα Πανεπιστήμια είναι 1 προς 5, ενώ στον τομέα των Δημόσιων Επενδύσεων η σχέση διαμορφώνεται σε 1 προς 4.

Τα ΤΕΙ έλαβαν φέτος έκτακτη οικονομική ενίσχυση ύψους 2.000.000€, η οποία είναι πολύ μικρή συγκρινόμενη με την αντίστοιχη του προηγούμενου έτους.

B. Λειτουργικά Θέματα

1 Η έγκριση νέων θέσεων ΕΤΠ αποτελεί ζήτημα άμεσης προτεραιότητας για τα ΤΕΙ, δεδομένου ότι τα μέλη ΕΤΠ αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία των πολυάριθμων εργαστηρίων τους.

2 Όσον αφορά τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη ικανού αριθμού μελών Διοικητικού Προσωπικού, αυτά μπορούν άμεσα να αντιμετωπισθούν μέσω της διαδικασίας των μετατάξεων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή δε θα είναι χρονοβόρα.

3 Η προκήρυξη και διάθεση θέσεων ΕΠ στα ΤΕΙ της χώρας αποτελεί εξόχως σημαντικό ζήτημα, το οποίο επηρεάζει άμεσα την εύρυθμη λειτουργία τους. Σε ό,τι αφορά το ΤΕΙ Αθήνας, κατά την περίοδο 2006-2007 υπηρετούσαν στο Ίδρυμα 630 μόνιμοι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων. Σήμερα, έπειτα από τη συνταξιοδότηση περίπου 130, επιβάλλεται η επιτάχυνση της διαδικασίας πρόσληψης νέων μελών ΕΠ για την κάλυψη των θέσεων που κενώθηκαν. Οι εξαιρετικά αργοί ρυθμοί διευθέτησης αυτών των θεμάτων μας αναγκάζουν να προσλαμβάνουμε έκτακτο προσωπικό επιβαρύνοντας τον ήδη βεβαρημένο τακτικό προϋπολογισμό των Ιδρυμάτων μας.

4 Η απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών θα συνέβαλε καθοριστικά στη μείωση του χρόνου επίλυσης των ποικίλων διοικητικών θεμάτων. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται να θεσπιστούν διαδικασίες οι οποίες να εξασφαλίζουν ότι τα έγγραφα που αφορούν σε διορισμούς, εξελίξεις, αναπομπές κτλ θα υπογράφονται μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Κατά το παρελθόν, έγγραφα υψίστης σημασίας για τη λειτουργία των Ιδρυμάτων μας παρέμεναν ανυπόγραφα επί μακρό χρονικό διάστημα. Κρίνεται μάλιστα σκόπιμο, όταν πρόκειται για προϋπολογισμούς, εγκρίσεις, τροποποιήσεις, μετρητά ή έκτακτες επιχορηγήσεις, να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε τα σχετικά έγγραφα να υπογράφονται άμεσα, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στα Ιδρύματα να λειτουργήσουν με άνεση και ευελιξία. Οι καθυστερήσεις δημιουργούν μεγάλο ταμειακό υπόλοιπο, γεγονός που προκαλεί ένα επιπλέον πρόβλημα για τα ιδρύματά μας.

5 Επανερχόμενοι στο πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί με το διαχωρισμό της επιχορήγησης για την πληρωμή του ωρομίσθιου εκπαιδευτικού προσωπικού από τις λειτουργικές δαπάνες, σας επισημαίνουμε ότι από το διαχωρισμό αυτό προκύπτει έλλειψη χρηματικών διαθεσίμων για τις αναφερόμενες πληρωμές. Υπάρχουν διαθέσιμα για τις λειτουργικές δαπάνες αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε χρήση αυτών. Θα πρέπει λοιπόν είτε να επανέλθουμε στο προηγούμενο καθεστώς του ενός κώδικα, ο οποίος μας εξασφάλιζε την απαραίτητη ευελιξία στη χρήση των διαθέσιμων πόρων είτε να μας δοθεί η δυνατότητα να χρησιμοποιούμε τα τυχόν διαθέσιμα που υπάρχουν από λειτουργικές δαπάνες, τα οποία θα αναπληρώνουμε αμέσως μόλις λαμβάνουμε τη χρηματοδότηση για την πληρωμή του ωρομίσθιου εκπαιδευτικού προσωπικού. Για το δεύτερο όμως απαιτείται η έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Γ. Θεσμικά θέματα

1 Η επιτυχημένη συνεργασία Τμημάτων των Ιδρυμάτων μας με Πανεπιστημιακά Τμήματα κυρίως του εξωτερικού στον τομέα της εφαρμοσμένης έρευνας, αποτελεί πλέον αναμφισβήτητο γεγονός. Σήμερα, στα ΤΕΙ λειτουργούν πολλά μεταπτυχιακά προγράμματα, πάντοτε βέβαια με τη σύμπραξη των Πανεπιστημίων που έχουν τον πρώτο λόγο σε αυτά. Σύντομα θα είναι σε θέση να αξιοποιήσουν την πολύτιμη εμπειρία που αποκόμισαν μέσα από τις συμπράξεις αυτές και να οργανώσουν αυτόνομα μεταπτυχιακά προγράμματα.

- 3 -

2 Θεωρούμε ότι η συνέχιση του θεσμού των μετεγγραφών πλήττει σοβαρότατα τη λειτουργία των ιδρυμάτων μας. Οι σπουδαστές θα πρέπει να παραμένουν στο Ίδρυμα εισαγωγής, αλλά για να γίνει αυτό θα πρέπει τους δοθούν τα απαραίτητα κίνητρα και να διαμορφωθούν οι κατάλληλες για το σκοπό αυτό συνθήκες. Δεδομένου ότι η κατάργηση των μετεγγραφών θα προκαλούσε ίσως περισσότερα προβλήματα από όσα θα επέλυε, ίσως θα πρέπει να επανεξεταστούν τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων μετεγγραφής.

3 Το φαινόμενο της αυθαίρετης και χωρίς σχεδιασμό δημιουργίας νέων Τμημάτων έχει ήδη πλήξει ανεπανόρθωτα πολλά περιφερειακά ΤΕΙ και έχει υπονομεύσει το κύρος των Ιδρυμάτων μας γενικότερα. Συνεπώς θα πρέπει να λάβει τέλος πριν προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερη ζημιά.

4 Ήδη προωθούνται κάποιες τροπολογίες με τη βοήθεια του Υφυπουργού κ. Σ. Ταλιαδούρου, οι οποίες εάν περάσουν σύντομα θα δώσουν διέξοδο σε πολλά λειτουργικά μας προβλήματα. Η κατάργηση της Ειδικής Γραμματείας ΤΕΙ επέφερε σοβαρότατα λειτουργικά προβλήματα. Συνεπώς κρίνεται επιβεβλημένο να επανέλθει το συντομότερο δυνατό.

Α. Νόμος

Η ψήφιση του νέου νόμου επέφερε σημαντική πρόοδο με σημαντικότερη συνέπεια την ουσιαστική κατάταξη των ΤΕΙ στην ανωτάτη εκπαίδευση. Εντούτοις εξακολουθούν να υφίστανται σημεία τα οποία απαιτούν αναθεώρηση, ώστε ο νόμος να καταστεί εφαρμόσιμος.

Ενδεικτικά αναφέρουμε προβλήματα που έχουν εντοπιστεί στα ακόλουθα σημεία:

1 Έχει προκληθεί ιδιαίτερα μεγάλο πρόβλημα στη λειτουργία των εκλεκτορικών σωμάτων, σε σχέση με ό,τι ίσχυε στο παρελθόν, με αποτέλεσμα να προκύπτουν καθυστερήσεις στους νέους διορισμούς.

2 Ο τετραετής προγραμματισμός δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί, διότι η ψήφισή του προϋποθέτει πλήθος διαδικασιών κατά την υλοποίηση των οποίων υπεισέρχονται διάφοροι παράγοντες και προκύπτουν ποικίλα προβλήματα. Το βασικότερο όμως πρόβλημα εστιάζεται στην έλλειψη των οικονομικών πόρων. Συνεπώς σε τι χρειάζεται ο προγραμματισμός όταν δεν υπάρχουν τα απαραίτητα κονδύλια για την υλοποίησή του;

3 Η ύπαρξη μάνατζερ θα προκαλέσει πλήθος νέων προβλημάτων διότι το πλαίσιο μέσα στο οποίο καλούνται να λειτουργήσουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι αυστηρά καθορισμένο και δεν επιτρέπει περιθώρια ευελιξίας ή ανάπτυξης ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Επιπλέον δεν είναι δυνατόν ο μάνατζερ να έχει περισσότερες αρμοδιότητες από έναν Πρόεδρο ΤΕΙ ή έναν Πρύτανη Πανεπιστημίου.

4 Ο νέος νόμος επεδίωξε να καθιερώσει ομοιόμορφες διαδικασίες συνδυάζοντας νόμους των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ, κάτι που είναι πρακτικά ανέφικτο, διότι οι νόμοι που διέπουν

- 4 -

τα πρώτα διαφέρουν από τους νόμους που διέπουν τα δεύτερα π.χ. ο ρόλος και οι λειτουργίες της Συγκλήτου διαφέρουν από το ρόλο και τις λειτουργίες της Συνέλευσης ΤΕΙ.

5 Οι εκλογές οργάνων διοίκησης των ιδρυμάτων μας θα πρέπει να πραγματοποιούνται μέσα από λιγότερο πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες από αυτές που προβλέπει ο νέος νόμος.

6 Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του νέου νόμου σε στοιχειώδες επίπεδο, θα πρέπει να προϋπάρξουν τουλάχιστον πέντε Υπουργικά Διατάγματα και οκτώ Υπουργικές Αποφάσεις.

E. ΕΠΕΑΕΚ

Τα τελευταία δυο χρόνια σημειώνεται πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην προκήρυξη των προσκλήσεων των έργων ΕΠΕΑΕΚ, παρά τις συχνές και επίμονες εκκλήσεις από μέρους των Ιδρυμάτων μας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ μας είχε ενημερώσει ότι θα υπήρχαν εξελίξεις επί του θέματος ήδη από τα τέλη του 2008. Ήδη βρισκόμαστε στα μέσα Φεβρουαρίου 2009 χωρίς να έχει υπάρξει ακόμη η παραμικρή ενημέρωση.

ΣΤ. Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών

Η λειτουργία και η νομιμοποίηση των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, η οποία αποτελεί πλέον επιταγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα προκαλέσει τεράστια προβλήματα και ίσως υπονομεύσει τη βιωσιμότητα περιφερειακών Τμημάτων, τόσο των Πανεπιστημίων όσο και των ΤΕΙ.

Το κοινοτικό δίκαιο μας επιβάλλει να συμμορφωθούμε προς τις υποδείξεις του επιτρέποντας την εξομοίωση των πανεπιστημιακών τίτλων σπουδών με κοινά καταναλωτικά προϊόντα και η κυβερνητική πολιτική που ακολουθείται τα τελευταία χρόνια, η οποία επέτρεψε στα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών να μετατραπούν σε οικονομικούς κολοσσούς. Φαίνεται λοιπόν πως, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η παιδεία αντιμετωπίζεται πλέον ως ένα κοινό καταναλωτικό αγαθό. Ποιος ο λόγος λοιπόν ένας φοιτητής να ταλαιπωρείται και να δαπανά χρήματα φοιτώντας στην περιφέρεια τη στιγμή που μπορεί να μείνει στο κέντρο και να λάβει τίτλο σπουδών κάποιου γνωστού ευρωπαϊκού πανεπιστημιακού ιδρύματος;

Επιβάλλεται να επαναπροσδιοριστούν προς το αυστηρότερο τα κριτήρια χορήγησης αδειών σε Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών και παράλληλα να αξιολογηθούν τα ήδη λειτουργούντα ώστε να διασφαλιστεί ότι συνάδουν με τα οριζόμενα του ισχύοντα νόμου.

Ο Πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

Δημήτριος Νίνος

Καθηγητής